॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ इतिमहाप्रस्थानिकेपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेप्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥ ॥ ७ ॥ ततइति ततःदिक्त्रयप्रदक्षिणीकरणानंतरं योगयुक्ताःसमाहितमनसः ॥१॥

ततस्तेतूत्तरेणैवतीरेणलवणांभसः॥ जग्मुर्भरतशार्दूलदिशंदक्षिणपश्चिमां ॥ ४४ ॥ ततःपुनःसमावृत्ताःपश्चिमांदिशमेवते ॥ ददृशुर्द्वारकांचापिसागरेणप रिप्लुतां॥ ४५॥ उदीचींपुनरावृत्त्यययुर्भरतसत्तमाः ॥ प्रादक्षिण्यंचिकीर्षंतःपृथिव्यायोगधर्मिणः॥ ४६॥ इतिश्रीमहाभारतेमहाप्रस्थानिकेपर्वणिप्रथ मोऽध्यायः ॥ १ ॥ ॥ ७॥ ॥ ७॥ वैशंपायनउवाच ततस्तेनियतात्मानउदीचींदिशमास्थिताः ॥ ददृशुर्योगयुक्ताश्चहिमवंतंमहागिरिं ॥ १ ॥ तंचाप्यतिक्रमंतस्तेददृशुर्वालुकार्णवं॥ अवैक्षंतमहाशैलंमेरुंशिखरिणांवरं॥ २ ॥ तेषांतुगच्छतांशीघ्रंसर्वेषांयोगधर्मिणां॥ याज्ञसेनीभ्रष्टयोगानिप पातमहीतले॥ ३॥ तांतुप्रपतितांदृष्ट्वाभीमसेनोमहाबलः ॥ उवाचधर्मराजानंयाज्ञसेनीमवेक्ष्यह ॥ ४ ॥ नाधर्मश्चरितःकश्चिद्राजपुत्र्यापरंतप॥ कारणंकिं नुतद्ब्रूहियत्कृष्णापतिताभुवि॥५॥ युधिष्ठिरउवाच पक्षपातोमहानस्याविशेषेणधनंजये॥ तस्यैतत्फलमद्यैषाभुंक्तेपुरुषसत्तम॥ ६॥ वैशंपायन उवाच एवमुक्त्वानवेक्ष्यैनांययौभरतसत्तमः ॥ समाधायमनोधीमान्धर्मात्मापुरुषर्षभः॥ ७॥ सहदेवस्ततोविद्वान्निपपातमहीतले ॥ तंचापिपतितंदृष्ट्वा भीमोराजानमब्रवीत् ॥ ८ ॥ योयमस्मासुसर्वेषुशुश्रूषुरनहंकृतः ॥ सोयंमाद्रवतीपुत्रःकस्मान्निपतितोभुवि ॥ ९॥ युधिष्ठिरउवाच आत्मनःसदृशं प्राज्ञंनैषोऽमन्यतकंचन॥ तेनदोषेणपतितस्तस्मादेषनृपात्मजः॥ १०॥ वैशंपायनउवाच इत्युक्त्वातंसमुत्सृज्यसहदेवंययौतदा ॥ भ्रातृभिःसहकौंते यःशुनाचैवयुधिष्ठिरः॥ ११॥ कृष्णांनिपतितांदृष्ट्वासहदेवंचपांडवं॥ आर्तोबंधुप्रियःशूरोनकुलोनिपपातह ॥ १२॥ तस्मिन्निपतितेवीरेनकुलेचारुदर्शने॥ पुनरेवतदाभीमोराजानमिदमब्रवीत्॥ १३॥ योयमक्षतधर्मात्माभ्रातावचनकारकः॥ रूपेणाप्रतिमोलोकेनकुलःपतितोभुवि॥ १४॥ इत्युक्तोभीमसेनेन प्रत्युवाचयुधिष्ठिरः॥ नकुलंप्रतिधर्मात्मासर्वबुद्धिमतांवरः॥१५॥ रूपेणमत्समोनास्तिकश्चिदित्यस्यदर्शनं॥ अधिकश्चाहमेवैकइत्यस्यमनसिस्थितं॥१६॥ नकुलःपतितस्तस्मादागच्छत्वंवृकोदर॥ यस्ययद्विहितंवीरसोऽवश्यंतदुपाश्नुते ॥ १७॥

॥ २ ॥भ्रष्टयोगा ध्यानात्स्खलितमानसा ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ पक्षेति तुल्येषुवैषम्येणपूजानकार्येतिभावः ॥ ६ ॥ अनवेक्ष्यस्वर्गांतरायरूपःस्नेहोमाभूदितिभावः ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ आत्मनइति प्राज्ञत्वा भिमानोपिपतनहेतुरितिभावः ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ रूपेणेति रूपगर्वान्नकुलःपपातेत्यर्थः ॥ १६ ॥ १७ ॥

Digitized by Google